

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Kalvarijų g. 1, Vilnius. Tel. (+370 5) 2754241, el. p. info@architekturumai.lt, www.architekturumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440. Įstaigos kodas 301111540

Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos
centras@kpd.lt
aukse.balsiene@kpd.lt

2022-08-31 Nr. S22/08/287
Originalas nebus siunčiamas

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos architektų rūmai (toliau – **Rūmai**) susipažino su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (toliau – **Departamento**) Nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimo 2022-2025 strategijos projektu (toliau – **Projektu**) ir teikia šiuos pasiūlymus:

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (toliau – **NKPAI**) 8 straipsnio 1 dalimi nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitą nuosekliai sudaro 1) inventorizavimas 2) konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimas ir 3) registravimas. Atkreipiame dėmesį, kad sąlygos, pradėti pirmojo apskaitos etapo – inventorizavimo - vykdymą, atsirado tik 2020 m. lapkričio 20 d., patvirtinus Nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimo tvarkos aprašą¹. Nesant įgyvendinamųjų teisės aktų, nustatančių inventorizavimo tvarką, ši procedūra iš esmės neveikė, dėl to nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių turintys objektai buvo ir yra identifikuojami savivaldybės paveldosaugos padaliniais atliekant savo funkcijas, numatytas NKPAI 6 straipsnio 4 dalies 6 ir 1 punktuose: „<...> gauti <...> informaciją apie kultūros paveldo objektus, apžiūrėti, fiksuoti ir tirti nekilnojamąsias kultūros vertybes ir nekilnojamuosius daiktus, kurie gali turėti vertingųjų savybių“ ir „rengti <...> savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitos <...> ir kitas paveldosaugos programas ir organizuoti jų vykdymą.“

Pažymėtina, kad Departamento ir savivaldybių sudarytos nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos yra nustatę didelį kiekį nekilnojamųjų objektų, kurie turi vertingųjų savybių požymių, tačiau nėra įtraukti į kultūros vertybių registrą ir iš esmės nėra saugomi. Prognozuojama, jog didžioji dalis šių objektų, aukščiau nurodytoms vertinimo taryboms atlikus NKPAI 8 straipsnio 5 dalyje numatytus tyrimus ir atranką, taps vietinio reikšmingumo lygmens nekilnojamojo kultūros paveldo vertybėmis. **Akivaizdu, kad tokie objektai, kuriuose jau yra nustatyti vertingųjų savybių požymiai, turi tapti inventoriaus dalimi, kad vėliau, vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimo tvarkos aprašo² 17 punktu, galėtų būti nustatytas kiekvieno iš šių objektų teisinis statusas.** Įtraukimas į Inventorių taip pat būtinas siekiant užtikrinti aiškia ir vieningą nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitos sistemą.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, tikėtina, kad didžiąją dalį būsimo inventoriaus sudarys Departamento ir savivaldybių vertinimo tarybų jau nagrinėti objektai. Dėl šios priežasties siūlome inventorizavimą pirmiausia ir organizuoti savivaldos lygmenyje - t. y.

¹ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2020 m. lapkričio 20 d. įsakymas Nr. IV-1389 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. IV-310 „Dėl Nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“

² Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. birželio 29 d. įsakymas Nr. IV-310 „Dėl Nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

steigti kiekvienos savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo inventorių, kurį administruotų savivaldybės paveldosaugos padaliniai. Pabrėžiame, kad savivaldybėse šie inventoriai galėtų būti operatyviau sudaromi, papildomi ir vėliau juose įrašyti objektai tiriami. Šių savivaldybės lygmens inventorių veiklą ir sisteminimą, kaip ir numatoma NKPAĮ 5 straipsnio 10 dalies 5 punkte koordinuotų ir organizuotų Kultūros paveldo departamentas.

Vadovaudamiesi aukščiau išdėstytais argumentais **prašome:**

1. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimo 2022-2025 strategijos priemonių planą papildyti 5 punktu:

Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Įgyvendinimo terminas	Vertinimo rodiklis	Pastabos
5. Organizuoti Departamento nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų ir savivaldybių paveldosaugos padalinių (vertinimo tarybų) priimtuose aktuose nurodomų vertingųjų savybių požymių turinčių objektų (kurie nėra įtraukti į Kultūros vertybių registrą) perkėlimą (įrašymą) į Inventorių.	Departamentas, Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos, Savivaldybių paveldosaugos padaliniai (vertinimo tarybos)	2022 - 2025	Duomenys perkelti į Inventorių	

2. Lietuvos respublikos kultūros ministerijoje inicijuoti Nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimo tvarkos aprašo 2 ir 8 punktų pakeitimus ir šiuos punktus išdėstyti taip:

„2. Nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimą (toliau – inventorizavimas) organizuoja ir koordinuoja Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (toliau – Departamentas). **Inventoriai sudaromi savivaldybės lygmeniu, už inventoriaus sudarymą ir pildymą atsakingi savivaldybės paveldosaugos padaliniai.**

8. Inventorizavimą organizuoja Departamentas, kuris savo veiklos patvirtintame metiniame veiklos plane numato inventorizavimo apimtį, nustatytą pagal ~~Departamento teritorinių skyrių ir savivaldybių paveldosaugos specialistų pateiktus duomenis. vadovaujantis savivaldybių pateikiamais inventorių duomenimis~~“

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas

Lukas Rekevičius